
ТВАРИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПЕРЕРОБКА СІЛЬСЬКО- ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

УДК 636.5:636.084

ОСОБЛИВОСТІ ФАЗОВОЇ ГОДІВЛІ КУРЕЙ – НЕСУЧОК В УМОВАХ ЗАТ «ЧОРНОБАЇВСЬКЕ» БІЛОЗЕРСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Архангельська М.В. – к.с.-г. н., доцент,
Вогнієнко Л.П. – к.с.-г. н., доцент,
Кушнеренко В.Г. – к.с.-г. н., доцент, Херсонський ДАУ*

Постановка проблеми. Інтенсивне і рентабельне птахівництво у сучасних умовах неможливе без рішення питань повноцінної безпечної годівлі і забезпечення високої продуктивності птиці. Потреба організму птиці в живильних речовинах може бути забезпечена, якщо вона одержуватиме в кормі, окрім комплексу протеїнів, жирів, вуглеводів, мінеральних речовин, вітаміни [1].

Стан вивчення проблеми. Завданням сучасного ефективного птахівництва є досягнення максимальної продуктивності і створення оптимальних умов для успішного розведення сучасних порід і кросів птиці. Основні зусилля фахівців даної галузі направлені на забезпечення нормального стану здоров'я птиці, запобігання забрудненню довкілля і виробництво високоякісних і головне безпечних продуктів харчування людини. Для досягнення цих цілей потрібні максимально оптимізовані раціони годування. Однією з головних умов ефективного використання кормів є їх збалансованість по енергії і живильним речовинам: протеїну, амінокислотам, вітамінам, макро- і мікроелементам [2].

Завдання і методика досліджень. Завданням дослідження було вивчення особливостей фазової годівлі курей – несучок в умовах промислового комплексу ПАТ «Чорнобаївське» Білозерського району Херсонської області. Для отримання високої продуктивності курей-несучок було створено оптимальні умови їх утримання. При складанні сучасних програм годування курей промислового стада враховувалися зміни потреб птиці в живильних речовинах у залежності від віку і продуктивності. Умовно весь період вирощування поділяється на три фази. Для проведення досліджень проводили аналіз складу комбікормів та масу разової даванки корму у кожен фазу продуктивності. Фізіологічно обґрунтували зміну складу комбікормів у залежності від віку птиці та продуктивності.

Результати досліджень. Одним з найбільш відповідальних періодів яєчних курей є забезпечення необхідною кількістю живильних речовин молодяку в перший місяць яйцекладки і в період підготовки до неї. Цей період характеризується тим, що молоді кури, формування яких ще не завершилося, починають відкладати перші яйця, і витрати живильних речовин раціону на яйцеутворення можуть гальмувати ріст птиці, знижувати приріст живої маси, яка у свою чергу негативно впливає на подальшу продуктивність, її стабільність і тривалість. На початку яйцекладки кури часто споживають мало кормів, тому необхідно регулярно контролювати кількість згодованого корму і на підставі цих даних балансувати поживність раціонів.

При збільшенні або зменшенні змінної енергії в раціоні з великою різницею від вказаних рівнів, необхідно відповідно відрегулювати рівні амінокислот. Що стосується кальцію, то як мінімум 30% вапняку, який додається до комбікорму, повинен мати мінімальний розмір часток 2250 мікрон.

Засвоєння спожитих птицею амінокислот і їх використання для синтезу тканинних білків залежить від ряду чинників, найважливішою серед яких є біологічна повноцінність протеїну і доступність амінокислот, які входять в його склад.

Потреба птиці в незамінних амінокислотах істотно залежить від вмісту замінимих амінокислот в раціоні. При цьому додавання до раціону молодок замінимих амінокислот більшою мірою впливає на використання азоту в організмі, чим додавання незамінних. На потребу птиці в амінокислотах істотно впливає також рівень енергії в раціонах і її джерело.

У другу фазу продуктивності згодують раціони помірної поживності – 16% сирого протеїну і 1110-1130 кДж обмінної енергії. Завершується ця фаза тоді, коли відзначається постійне зниження несучості, незважаючи на підтримання в раціоні високої концентрації поживних речовин.

Засвоєння спожитих птицею амінокислот та їх використання для синтезу тканинних білків залежить від ряду факторів. Найважливішими серед них є біологічна повноцінність протеїну та доступність амінокислот, що входять до його складу.

Між біологічною цінністю протеїну корму і ступенем засвоєння амінокислот у птиці існує залежність. Так, вивчення секреторної і моторної дії шлунку курей при різному протеїновому живленні показало, що максимальна протеолітична активність шлункового соку спостерігалось в птиці, раціони якої містили більшу кількість кормів тваринного походження. Ефективність засвоєння амінокислот залежить також і від їх джерела. Використання у складі раціонів птиці різних кормів показало, що ступінь засвоєння амінокислот зменшується в такому порядку: м'ясо-кісткове борошно, люпин, ріпак, ячмінь, борошно люцерни.

Однак дані лише про біологічну цінність протеїну не дають повного уявлення про міру засвоєння амінокислот. Тому слід враховувати їх доступність у шлунково-кишковому тракті, що залежить від багатьох факторів: розчинності протеїну, швидкості розщеплення його фракцій, наявності активаторів та інгібіторів протеїну, збалансованості раціону за іншими елементами живлення. Важливе значення при цьому має характер взаємодії амінокислот при всмоктуванні в кишечнику та співвідношення між окремими амінокислотами.

Якщо взаємодія амінокислот проявляється в формі антагонізму, їх доступність різко знижується. Ряд авторів вважають [23], що амінокислоти - це тісно взаємодіючі пари, в яких одна амінокислота проявляє негативний ефект за її надлишку у раціоні, а інша - усуває дію першої. Зокрема, встановлено наявність конкуренції й антагонізму між лізином і аргініном, ізолейцином, лейцином і валіном. При цьому надлишок у раціонах перших з цих амінокислот призводить до депресії росту курчат, а надлишок других усуває цей негативний ефект.

Порушення співвідношення між амінокислотами призводить до виникнення ознак дисбалансу. За дисбалансу незамінних амінокислот в організмі птиці порушується синтез тканинних білків, що пов'язано з порушенням утворення поліпептидного ланцюга та зниженням активності білоксинтезуючого апарата. При цьому виявлено десегрегацію полірибосом і незворотний розпад рибосом на РНК.

Кількість та якість елементів, що входять до складу комбікорму, відповідають вимогам щодо годування курей – несучок 33-58 тижнів. Порівнюючи склад комбікормів для годування курей – несучок першої та другої фази, можна відмітити деякі розбіжності. Так, кукурудзи, вапняку, екструдованої сої, МоноКальційФосфату, соняшникової олії, метіоніну та соняшникового жмиху менше на 3; 1,22; 2,2; 0,56; 0,4; 0,02 та 2,29% відповідно. Натомість такі енгрідієнти, як пшениця, лізін та треонін представлені у дещо більшій кількості – на 8,33; 0,05 та 0,03% відповідно. Такі елементи, як 3-фітаза-5000, вітамін В₄, сода та сіль представлені в однаковій кількості. Такі елементи, як ферментний препарат та міавіт представлені тільки у комбікормі для першої фази.

Порівнюючи показники поживності комбікорму для першої та другої фази, можна відмітити, що вимоги щодо кількості вологості та натрію в обидвох комбікормах співпадають, сирого протеїну, сирій клітковини, лізину, метіоніну та комплексу лізину з метіоніном менше на 1; 0,43; 0,06; 0,03; 0,04 % відповідно. Натомість таких елементів, як сирий жир, кальцій та фосфор представлені у більшій кількості на 0,9; 0,5; та 0,08% відповідно, а обмінної енергії – на 51 Ккал.

В останній, третій фазі експлуатації несучок, передбачають подальше зменшення в раціоні кількості протеїну та інших поживних речовин до рівня, який сприяє прояву генетично зумовленої несучості.

Основним джерелом азоту для птиці є амінокислоти корму та білки клітинних структур тканин, що піддаються постійному розщепленню і ресинтезу. Вільні амінокислоти, утворені в результаті розпаду власних білків організму, надходять до фонду реутилізації, де використовуються в синтетичних та енергетичних процесах. Встановлено, що при згодовуванні раціонів, які не містили протеїну, деяка кількість вільних амінокислот потрапляє у воротну вену. У зв'язку з цим є підстави вважати, що ендогенні амінокислоти мають певне значення в забезпеченні потреби птиці в цих елементах живлення.

Аналізуючи склад комбікорму, можна відмітити, що за своїм складом комбікорм ПКк п ХЛК33-58 дещо відрізняється від комбікорму ПКк п ХЛК ст 58/01.09.. Так, кукурудзи у комбікормі для третьої фази на 3% менше, ніж для другої; пшениці більше на 5,33%; у комбікормі для третьої фази присутній соняшниковий шрот, а у кормі для другої він відсутній; екструдованої сої

менше на 2,2%; натомість вапняку більше на 0,82%; МоноКальційФосфату менше на 0,64%; соняшникової облії менше на 0,2%; солі більше на 0,01%; соняшникової олії менше на 0,2%; ферментний препарат, міавіт та міабонд присутні у тільки у кормі для третьої фази, а треонін – тільки у комбікормі для другої, кількість метіоніну та лізіну у комбікормі для третьої фази дещо менша, ніж для другої – на 0,1 та 0,5% відповідно; мармурової крихти, соди, вітаміну В₄ однаково.

Постійний якісний корм є головним у годівлі птиці. Різкі зміни у складі і співвідношенні складових не допустимі. Тому господарство користується комбікормом однієї марки одного виробника. Фракція розсипу відповідає вимогам для несучок. Основна частина корму (70-80%) має розмір часточок від 1 до 3 мм, інша частина повинна бути рівномірно розподілена вище і нижче цього діапазону.

Для зменшення милоподібності корму використані гранульовані фракції - вапняк, фосфати (МоноКальційФосфат) та сіль.

Включення рослинної олії в раціон допомагає зв'язати і зменшити пило-ву частину і стимулювати вжиток корму. Олія, що має низьке виділення тепла у процесі травлення є незамінною енергетичною складовою у жаркий період року. Використовуємо олії стабілізовані, щоб попередити процеси окислення та прогорання.

Висновки та пропозиції. Встановлено, що для збереження високої яєчної продуктивності курей у 1-у фазу продуктивного періоду необхідно використовувати кормосуміші з підвищеними на 10% рівнями живильних речовин і енергії, особливо бажано збільшувати норми лізіну на 20 %, метіоніну + цистину — на 16,5 % і обмінної енергії — на 3,5—4,0%. Раціони першої фази характеризуються високим рівнем протеїнового і енергетичного живлення. У другу фазу продуктивності згодують раціони помірної поживності – 16% сирого протеїну і 1110-1130 кДж обмінної енергії. Завершується ця фаза тоді, коли відзначається постійне зниження несучості, незважаючи на підтримання в раціоні високої концентрації поживних речовин. В останній, третій фазі експлуатації несучок, передбачають подальше зменшення в раціоні кількості протеїну та інших поживних речовин до рівня, який сприяє прояву генетично зумовленої несучості.

Перспективи подальших досліджень. При складанні сучасних програм годування курей промислового стада у господарстві враховуються зміни потреб птиці в живильних речовинах у залежності від віку і продуктивності, що дозволяє утримувати яєчну продуктивність курей промислового стада на генетично зумовленій несучості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Сичов М.Ю. Вплив різних рівнів ліпідного живлення на перетравність поживних речовин в каченят // Сучасне птахівництво. - 2010. - №1-2 (86-87) – С.15-16.
2. Вживання ферментів в птахівництві // Ефективне птахівництво – 2009. - №4. – С.34-38.
3. Агапова Є.М. Проблеми забезпечення якості продукції птахівництва // Сучасне птахівництво. – 2010 - №:6 - С.8-10

4. Ковальчук Н.Л. Підсумки та перспективи // Сучасне птахівництво 2009 - №3-4 (88-89). – С.9-11.

УДК:636.52/58.083.312.5:637

ЗМІНА МАСИ ЯЄЦЬ КУРЕЙ-НЕСУЧОК ЗАЛЕЖНО ВІД КЛАСУ ЇХ РОЗПОДІЛУ

*Вакуленко Ю.О. - к.с.-г.н., доцент, доктрант,
Бородай В.П. – д.с.-г.н., професор, Національного університету
біоресурсів та природокористування України*

Постановка проблеми. Птахівництво є одним з найперспективніших напрямків діяльності галузі тваринництва, не лише в Україні, а й в світі, оскільки продукція птахівництва, як м'ясного так і яєчного, спрямована на забезпечення харчових потреб населення і продовольчої безпеки держави. У галузевій структурі частка птахівництва є досить вагомою і становить приблизно 40-60% від загального виробництва продукції тваринництва. На сьогодні птахівництво – практично єдина галузь тваринництва, яка здатна нарощувати обсяги виробництва і збільшувати чисельність наявного поголів'я [1,2,3].

Прогрес галузі значно пов'язаний з раціональним використанням світового генофонду птиці. Сучасні спеціалізовані кроси курей характеризуються високим генетичним потенціалом продуктивності, який може бути реалізований у повній мірі за забезпечення птиці оптимальними умовами їх утримання. Як, відомо, практично все поголів'я яєчних курей в спеціалізованих господарствах зараз утримуються в кліткових батареях. [4,5]

Стан вивчення проблеми. Маса яєць є однією із найголовніших морфологічних ознак, яка разом із несучістю визначає яєчну продуктивність птиці. В останній час цей показник трансформувався в показник загальної яєчної маси, отриманої від птиці за весь її продуктивний період. Тобто такі показники, як кількість яєць та їх загальна маса, стає головним завданням, яке направлено на підвищення рівня продуктивності яєчної птиці. [6]

У зв'язку з цим технологічною основою процесу виробництва харчових яєць на птахофабриках та в інших спеціалізованих господарствах найбільш розповсюдженими є утримання курей у кліткових батареях.

Метою досліджень було вивчення маси яєць курей, які під час утримання в кліткових батареях були розміщені в змішаних і рівновагових угрупованнях.

Матеріали і методика досліджень. В умовах птахофабрики ПАТ “Лисичанська птахофабрика” Перевальського району Луганської області провели науково-господарський дослід на курах-несучках яєчного напрямку продуктивності кросу “Хайсекс білий”. Всього для дослідів відібрали 4080 голів. Під час розміщення птиці у кліткові батареї типу “Big Duchman International GmbH” була проведена вибірка ремонтного молодняку курей кросу “Хайсекс білий” у